

**TATABÁNYA MEGYEI JOGÚ VÁROS JÓZSEF ATTILA MEGYEI ÉS
VÁROSI KÖNYVTÁR**

Szakmai beszámoló

**a Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjtemények Kollégiumának
benyújtott pályázat teljesítéséről
(Pályázati azonosító: 204104/01500)**

<http://www.jamk.hu/?q=hu/nka/2018>

XVIII. Országos ODR konferencia

2018. október 15

Helyszín: Tatabánya Megyei Jogú Város József Attila Megyei és Városi Könyvtár

2800 Tatabánya, Fő tér 2.

A József Attila Megyei és Városi Könyvtárban 2018. október 15-én tizennyolcadik alkalommal került megrendezésre az országos ODR konferencia. Az idei tanácskozás mottója: *Múlt, jelen és jövő a könyvtárközi kölcsönzésben.*

A szakmai továbbképzésen ezúttal 56 intézmény 100 dolgozója vett részt az ország minden pontjáról.

A résztvevőket **ifj. Gyüszti László**, a könyvtár igazgatóhelyettese köszöntötte.

A konferencia nyitóelőadása **Dr. Koltay Klára** (Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár főigazgató-helyettese) visszatekintése volt az ODR elmúlt tizenhét évéről, amelyben összefoglalót hallhattunk arról, hogy milyen tanulságokkal szolgált a rendszer eddigi működése, milyen újítások, fejlesztések történtek az 1998 körüli indulás óta napjainkig, és hogyan terjedt el az ODR használata.

<http://videotorium.hu/hu/recordings/28469>

Dr. Koltay Klára előadását **Lendvay Miklósé** követte (OSZK, E-szolgáltatási Igazgatóság igazgatója), aki *Országos Könyvtári Platform – a könyvtárközi kölcsönzés az együttműködés megosztott és nyílt rendszerében* címmel tartotta meg előadását. Többek között elhangzott, hogy az OSZK meglévő informatikai rendszerét hardveresen és szoftveresen is meg kell újítani, tovább kell fejleszteni, hogy megfeleljen az új generáció új szemléletmódjának és hozzáállásának.

Minderről kormányhatározat is született, és a megvalósításához mintegy tízmilliárd forintnyi támogatás érkezett a kormánytól. Ez a hatalmas projekt magában foglalja az infrastrukturális fejlesztést, egy Integrált Könyvtári Platform megvalósítását, digitalizáló műhely létrehozását, kiemelt tartalomfejlesztéseket, továbbá szervezet- és szolgáltatásfejlesztéseket egyaránt. A tervezett Integrált Könyvtári Platform célja, hogy az egyes könyvtárak saját rendszerként használhassák, biztosítani tudja a központi szolgáltatások működését, a nem partnerkönyvtárak is használhassák, az analóg és a digitális dokumentumok egységesen legyenek kezelve, és a használók számára integrált szolgáltatásokat nyújtson. A rendszer központi eleme, a katalógus, mely szintén változásokon kell, hogy átmenjen.

<https://videotorium.hu/hu/recordings/28496/xviii-orszagos-odr-konferencia>

A konferencia harmadik előadását **Szádeczky-Kardoss Zsófia** tartotta (OSZK lelőhelyező) *A külföldi könyvtárközi kölcsönzés előszobájában* címmel. Előadásának témája az Országos Széchényi Könyvtár lelőhelyezési gyakorlata volt. A magyarországi lelőhelyezés kezdeteinek bemutatása után megismerhettük az OSZK Országos Lelőhely-koordinációs és Dokumentumellátó Osztályának (OLDO) munkáját, amely során a hazai könyvtárak internetes katalógusaiból, az OSZK saját katalógus-rendszeréből, továbbá a Központi Cédulakatalógusból (KC) adnak lelőhely- és bibliográfiai tájékoztatást, s szolgáltatnak lelőhelyet a beérkező könyvtárközi kérésekhez is e-mailen, telefonon vagy személyesen. Hazai lelőhely esetén a kölcsönzés vagy másolatkérés az ODR-en keresztül történik. Ha a kérés Magyarországról nem teljesíthető, akkor nemzetközi könyvtárközi kölcsönzésre adnak lehetőséget. Ennek érdekében az OLDO jelenleg több mint 4500 (2000 európai és 2500 tengerentúli) könyvtárral áll kapcsolatban.

<https://videotorium.hu/hu/recordings/28481/xviii-orszagos-odr-konferencia>

Ezután *Nemzetközi partnerek a könyvtárközi kölcsönzésben - a BME OMIKK gyakorlata* címmel **Adamecz Katalin** (BME OMIKK könyvtáros) előadását hallottuk. Ebből megtudtuk, hogy a BME OMIKK nemzetközi könyvtárközi kölcsönzéshez való csatlakozását az egyre inkább megnövekedett, főként külföldi és idegen nyelvű dokumentumok iránti olvasói/használói igények - követelték meg még 1981-ben. Ennek keretében elsőként a British Libraryval, majd az OCLC-vel, a British Library Document Supply Center-rel és a subito-val (német, osztrák, svájci könyvtárak közös online dokumentumszolgáltató-rendszere) állnak együttműködésben. A BME OMIKK

szolgáltatása igen sikeres a nemzetközi könyvtárközi kérések tekintetében, annak ellenére, hogy a szolgáltatás díjai eléggé magasak. 2009 és 2017 között a British Library által teljesített kérések, a hozzájuk intézett kérések 10%-át tették ki. Az OCLC felé indított kérések száma ugyanebben az időszakban 11 %-kal nőtt, míg a kérések 2/3-át a subito-n keresztül intézték. 2017 óta kizárólag az ODR-en keresztül fogadnak könyvtárközi kéréseket mind a könyvtáraktól, mind a regisztrált olvasóktól. Céljuk minden kérés esetében ugyanaz: gyors hozzáférés a lehető legalacsonyabb költséggel és minél hosszabb kölcsönzési idővel. A tavalyi évben összesen 67 könyv- és kb. 3000 cikk-kérést teljesítettek. Adamecz Katalin előadásának végén jövőbeli terveikről beszélt: szolgáltatásuk népszerűsítéséről, további szolgáltatások bevezetéséről, e-könyvek kölcsönzéséről, cikk-kérések esetében a bankkártyával történő díjfizetés lehetővé tételéről, továbbá a copy right teljes jogi tisztázottságának megvalósításáról.

<https://videotorium.hu/hu/recordings/28472>

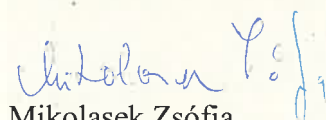
Az ötödik előadó **Burmeister Erzsébet** volt (MATARKA Egyesület elnöke). Előadásának címe: *A MATARKA szerepe a könyvtárközi kölcsönzésben*. Ahogy elnök asszony elmondta, a MATARKA közvetlenül nem vesz részt a könyvtárközi kölcsönzésben, csupán használója a szolgáltatásnak. 2002 óta működik, mint a döntően Magyarországon megjelenő tudományos és szakmai folyóiratok tartalomjegyzékeit kereshető országos adatbázis, ami 2004-től az EPA-val közös együttműködésben valósul meg. 2017-2018 folyamán a két adatbázis teljesen összekapcsolódott, s azóta is folyamatosan épül. Burmeister Erzsébet előadásához a könyvtáros kollégák tapasztalatait használta fel. Ehhez online kérdőívet készített, melyre 26 válasz érkezett az ország számos könyvtárában dolgozó kollégától. Ezeket feldolgozva elmondta, hogy a MATARKA-t főként lelőhelykutatásra, adatpontosításra és lelőhely-egyeztetésre használják. Igénybe veszik továbbá teljes szöveg felkutatásához, oktatáshoz és a tájékoztató munkához.

<https://videotorium.hu/hu/recordings/28484/xviii-orszagos-odr-konferencia>

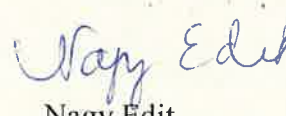
Az ebédszünetet követően a konferenciát **Száldobágyi-Tóth Bettina** és **Novák Csaba Balázs**, a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár könyvtárosainak „GYIK.élőben”: *a Mokka-ODR felület használata során felmerülő problémákról* című konzultációja zárta.

A korábbi évekhez hasonlóan tartalmaz, a gyakorlati munka során jól hasznosítható ismereteket nyújtott az idei XVIII. országos ODR konferencia is. A résztvevő kollégák szóbeli visszajelzései alapján elmondható, hogy ez a lassan két évtizede megrendezésre kerülő szakmai nap minden kolléga számára hozzájárul a professzionális fejlődéshez, de különösen nagy értéke abban rejlik, hogy összehozza a közvetlenül a könyvtárközi kölcsönzés területén dolgozó könyvtárosokat, rendszerfejlesztőket, szakmai egyeztetésre sarkall, közös gondolkodásra ösztönöz.

Tatabánya, 2018. november 30.

Mikolasek Zsófia
igazgató

Nagy Edit
tájékoztató könyvtáros
projektmenedzser

Képek a rendezvényről

Dr. Koltay Klára (DEENK)

Forrás: <http://www.jamk.hu/galeria/picture.php?/21289/category/731>

Lendvay Miklós (OSZK)

Forrás: <http://www.jamk.hu/galeria/picture.php?/21293/category/731>

Szádeczki-Kardoss Zsófia (OSZK)

Forrás: <http://www.jamk.hu/galeria/picture.php?/21300/category/731>

Burmeister Erzsébet (MATARKA Egyesület)

Forrás: <http://www.jamk.hu/galeria/picture.php?/21311/category/731>

Adamecz Katalin (BME OMIKK)

Forrás: <http://www.jamk.hu/galeria/picture.php?/21306/category/731>

Száldobágyi-Tóth Bettina és Novák Csaba Balázs (DEENK)

Forrás: <http://www.jamk.hu/galeria/picture.php?/21324/category/731>

Forrás: <http://www.jamk.hu/galeria/picture.php?/21295/category/731>

Forrás: <http://www.jamk.hu/galeria/picture.php?/21290/category/731>

A konferencia teljes képanyaga megtekinthető itt:
<http://www.jamk.hu/galeria/index.php?/category/731>

Tudósítás a konferenciáról:
http://kemlib.jamk.hu/szam/2018_11/kemlib_2018_11.pdf

Országos Dokumentum-ellátási Rendszer

Múlt, jelen és jövő a könyvtárközi kölcsönzésben

A XVIII. országos ODR konferencia tervezett programja

Időpont: 2018. október 15.

Helyszín: József Attila Megyei és Városi Könyvtár – 2800 Tatabánya, Fő tér 2.

10.30-10.40	Köszöntő, megnyitó
10.40-11.05	ODR : 2001-2018 - Visszatekintő, elemző összefoglaló az ODR elmúlt 15 évéről Előadó: Dr. Koltay Klára , főigazgató-helyettes – Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár
11.05-11.30	Országos Könyvtári Platform - a könyvtárközi kölcsönzés az együttműködés megosztott és nyílt rendszerében Előadó: Lendvay Miklós , igazgató – OSZK, E-szolgáltatási Igazgatóság
11.30 – 11.55	A külföldi könyvtárközi kölcsönzés előszobájában - lelőhelyezés az Országos Széchényi Könyvtárban Előadó: Szádeczky-Kardoss Zsófia , lelőhelyező – OSZK
11.55- 12.20	Nemzetközi partnerek a könyvtárközi kölcsönzésben - a BME OMIKK gyakorlata Előadó: Adamecz Katalin , könyvtáros, – BME OMIKK
12.20 -12.45	A MATARKA szerepe a könyvtárközi kölcsönzésben Előadó: Burmeister Erzsébet , a MATARKA Egyesület elnöke, – Miskolc
13.00	Közös ebéd
kb.14.00-tól	„GYIK élőben”: Konzultáció a MOKKA-ODR felület használata során felmerülő problémákról A konzultációt vezeti: Száldobágyi-Tóth Bettina , könyvtáros és Novák Csaba Balázs , könyvtáros – Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár